

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P8_TA(2016)0409

Създаване на механизъм на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права

Резолюция на Европейския парламент от 25 октомври 2016 г., съдържаща препоръки към Комисията относно създаването на механизъм на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права (2015/2254(INL))

Европейският парламент,

- като взе предвид член 225 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид преамбюла на Договора за Европейския съюз (ДЕС), и по-специално второто, четвъртото, петото и седмото съображение от него,
- като взе предвид по-специално член 2, член 3, параграф 1, член 3, параграф 3, втора алинея и членове 6, 7 и 11 от ДЕС,
- като взе предвид членовете от ДФЕС относно спазването, насърчаването и защитата на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в Съюза, включително членове 70, 258, 259, 260, 263 и 265 от него,
- като взе предвид член 4, параграф 3 и член 5 от ДЕС, член 295 от ДФЕС, Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз и Протокол № 2 относно прилагане на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, приложени към ДЕС и ДФЕС,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата),
- като взе предвид Европейската социална харта на Съвета на Европа, и по-специално член Д от нея,
- като взе предвид критериите за присъединяване от Копенхаген и съвкупността от правилата на Съюза, които всяка държава кандидатка трябва да изпълни, ако желае да се присъедини към Съюза (достиганията на правото на ЕС), и по-специално глави 23 и 24,
- като взе предвид Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), съдебната практика на Европейския съд по правата на

човека, конвенциите, препоръките, резолюциите и докладите на Парламентарната асамблея, Комитета на министрите, комисаря за правата на човека и Венецианската комисия на Съвета на Европа,

- като взе предвид Препоръка № R(2000)21 на Съвета на Европа от 25 октомври 2000 г. и основните принципи на Организацията на обединените нации за ролята на адвокатите от 1990 г., в които се отправя призив към държавите да гарантират свободата и независимостта на юристите,
- като взе предвид Меморандума за разбирателство между Съвета на Европа и Европейския съюз от 23 май 2007 г.,
- като взе предвид Рамковата конвенция на Съвета на Европа за защита на националните малцинства,
- като взе предвид Европейската харта за регионалните или малцинствените езици на Съвета на Европа,
- като взе предвид контролния списък на принципите на правовата държава, приет от Венецианската комисия на нейното 106-о пленарно заседание от 18 март 2016 г.,
- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,
- като взе предвид договорите на ООН за защита на правата на човека и основните свободи, както и съдебната практика на органите на ООН по договорите,
- като взе предвид Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените,
- като взе предвид подхода на ООН към помощта в областта на принципите на правовата държава от април 2008 г.,
- като взе предвид Целите на ООН за устойчиво развитие, и по-специално цел 16,
- като взе предвид двадесет и петия по ред шестмесечен доклад на Конференцията на комисиите по европейски въпроси (КОСАК), озаглавен „Developments in European Union Procedures and Practices Relevant to Parliamentary Scrutiny“ (Новости в процедурите и практиките на Европейския съюз, свързани с парламентарния контрол), от 18 май 2016 г.,
- като взе предвид публикациите на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), включително предложението за Европейска информационна система за основните права, представено в нейния документ, озаглавен „Fundamental rights in the future of the European Union's Justice and Home Affairs“ („Основните права в рамките на бъдещите политики на Европейския съюз в областта на правосъдието и вътрешните работи“), от 31 декември 2013 г.,
- като взе предвид становището на Агенцията на Европейския съюз за основните права от 8 април 2016 г. относно разработването на интегриран инструмент от обективни показатели в областта на основните права за измерване на

съответствието с общите ценности, посочени в член 2 от ДЕС, въз основа на съществуващите източници на информация,

- като взе предвид писмото от 6 март 2013 г. на министрите на външните работи на Германия, Дания, Финландия и Нидерландия до председателя на Комисията ,
- като взе предвид нотата на италианското председателство от 15 ноември 2014 г., озаглавена „Гарантиране на спазването на принципите на правовата държава в Европейския съюз“,
- като взе предвид заключенията на Съвета и на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 16 декември 2014 г. относно гарантирането на спазването на принципите на правовата държава,
- като взе предвид първия и втория диалог в рамките на Съвета относно принципите на правовата държава, проведени по време на люксембургското и нидерландското председателство, съответно на 17 ноември 2015 г. и 24 май 2016 г.,
- като взе предвид насоките относно методологичните стъпки, които следва да се предприемат с цел да се провери съвместимостта с основните права в рамките на подготвителните органи на Съвета, от 19 декември 2014 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 19 октомври 2010 г., озаглавено „Стратегия за ефективно прилагане на Хартата на основните права от Европейския съюз“,
- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 6 май 2011 г., озаглавен „Оперативни насоки за вземане под внимание на основните права в изготвяните от Комисията оценки на въздействието“,
- като взе предвид механизма за мониторинг и инструментите за периодична оценка, с които понастоящем разполага Комисията, включително Механизма за сътрудничество и проверка, Информационното табло на ЕС в областта на правосъдието, докладите относно борбата с корупцията и обсерваторията за медиите,
- като взе предвид годишния колоквиум на Комисията относно основните права,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 11 март 2014 г., озаглавено „Нова уредба на ЕС за укрепване на принципите на правовата държава“ (COM(2014)0158),
- като взе предвид Междуйнституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.,
- като взе предвид Кодекса на добрите практики за гражданското участие в процеса на вземане на решения на Съвета на Европа от 1 октомври 2009 г.,
- като взе предвид Информационното табло на ЕС в областта на правосъдието за 2016 г. и доклада на Комисията от 15 юли 2016 г., озаглавен „Мониторинг върху прилагането на правото на Европейския съюз — Годишен доклад за 2015 г.“,

- като взе предвид оценката на Отдела на ЕП за европейска добавена стойност от април 2016 г., озаглавена „Механизъм на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права“,
 - като взе предвид членове 46 и 52 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и становището на комисията по конституционни въпроси (A8-0283/2016),
- А. като има предвид, че Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства, които са утвърдени в неговите основни принципи и цели в първите членове от ДЕС, както и в критериите за членство в Съюза;
- Б. като има предвид, че институциите и органите на Съюза и държавите членки следва да подкрепят и да дават пример, като действително изпълняват задълженията си и изграждат съвместно обща култура на спазване на принципите на правовата държава като всеобща ценност в 28-те държави членки и в институциите на Съюза, която да се съблюдава в еднаква степен от всички заинтересовани страни, като същевременно пълното спазване и насърчаването на тези принципи е съществена предпоставка за легитимността на европейския проект като цяло и основно условие за спечелване на доверието на гражданите в Съюза;
- В. като има предвид, че съгласно Становище 2/13 на Съда на Европейския съюз (Съда) от 18 декември 2014 г.¹ и съответната съдебна практика на Съда основните права, признати в Хартата, заемат централно място в правната структура на Съюза, а зачитането на тези права е условие за законосъобразността на актовете на Съюза, поради което Съюзът не може да допуска мерки, които са несъвместими с тези права;
- Г. като има предвид, че в съответствие с член 2, член 3, параграф 1 и член 7 от ДЕС Съюзът разполага с възможността да предприема действия, за да защитава своята „конституционна основа“ и общите ценности, на които той се основава;
- Д. като има предвид, че принципите на правовата държава са гръбнакът на европейската либерална демокрация и един от основополагащите принципи на Съюза, произтичащ от общите конституционни традиции на всички държави членки;
- Е. като има предвид, че всички държави членки, институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и държавите кандидатки са задължени да съблюдават, защитават и популяризират тези принципи и ценности, както и да си оказват лоялно сътрудничество;
- Ж. като има предвид, че съгласно, наред с другото, протокол № 24 относно убежището, предоставяно на гражданите на държавите-членки на Европейския

¹ ECLI:EU:C:2014:2454.

Съюз , приложен към ДЕС и ДФЕС, съображение 10 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета¹ и съдебната практика на Европейския съд по правата на човека (напр. решение от 21 януари 2011 г., M.S.S./Белгия и Гърция) и на Съда на Европейския съюз (напр. решение от 21 декември 2011 г., N.S. и M.E.² и решение от 5 април 2016 г., Aranyosi и Căldăraru³) държавите членки, включително националните съдилища, са задължени да се въздържат от прилагането на правото на ЕС спрямо други държави членки, ако съществува очевиден риск от тежко нарушение или тежко и продължаващо нарушение на принципите на правовата държава и на основните права във въпросните държави членки;

3. като има предвид, че спазването на принципите на правовата държава в рамките на Съюза е предпоставка за защитата на основните права, за съблюдаването на всички права и задължения, произтичащи от Договорите и международното право, и за взаимното признаване и доверие; като има предвид, че то е също така ключов фактор за области на политиката като вътрешния пазар, растежа и заетостта, борбата срещу дискриминацията, социалното приобщаване, полицейското и съдебното сътрудничество, Шенгенското пространство, както и политиките в областта на убежището и миграцията, и че съответно всяко уронване на принципите на правовата държава, демократичното управление и основните права представлява сериозна заплаха за стабилността на Съюза, паричния съюз и общото пространство на свобода, сигурност и правосъдие и за просперитета на Съюза;
- И. като има предвид, че начинът, по който принципите на правовата държава се прилагат в държавите членки, изпълнява ключова роля за гарантиране на взаимното доверие между държавите членки и на доверието по отношение на техните правни системи, поради което е от жизнено значение да се създаде пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници;
- Й. като има предвид, че Съюзът се основава на общ набор от водещи ценности и принципи и че определянето на тези водещи ценности и принципи, благодарение на които е възможно демокрацията да процъфтява и основните права да бъдат защитавани, е жив и непрекъснат процес; като има предвид, че въпреки че тези ценности и принципи могат да се променят с течение на времето, те трябва да се защитават и следва да служат за основа за вземането на политически решения, независимо от промените в политическото мнозинство и без да се подлагат на временни промени; като има предвид, че съответно съдебната система, която носи отговорност за тяхното тълкуване и която трябва да е независима и безпристрастна, изпълнява жизненоважна роля;
- К. като има предвид, че гражданите на Съюза и лицата, пребиваващи в него, не винаги съзнават в достатъчна степен всички свои права като европейци, и че те следва да могат да оформят заедно основните ценности и принципи на Съюза и най-вече да ги възприемат като свои;

¹ Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки (ОВ L 190, 18.7.2002 г., стр. 1).

² ECLI:EU:C:2011:865.

³ ECLI:EU:C:2016:198.

- Л. като има предвид, че съгласно член 4, параграф 2 от ДЕС Съюзът зачита равенството на държавите членки пред Договорите, и като има предвид, че зачитането на културното многообразие и националните традиции, в и между държавите членки, не следва да възпрепятства прилагането на висока и еднаква степен на защита на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права на цялата територия на Съюза; като има предвид, че принципът на равенство и недискриминация е универсален и представлява общата основа на всички политики и дейности на Съюза;
- М. като има предвид, че гарантирането на принципите на правовата държава и на ефективността и независимостта на съдебните системи играе ключова роля за създаването на положителна политическа среда, която да е в състояние да възвърне доверието на обществеността към институциите, и съответно за създаването на благоприятна за инвестициите среда и за обезпечаването на по-голяма регулаторна предвидимост и на устойчив растеж;
- Н. като има предвид, че повишаването на ефективността на съдебните системи на държавите членки е ключов аспект на правовата държава и е от съществено значение за осигуряването на равно третиране, санкциониране на правителствените злоупотреби и предотвратяване на произвола, както и че то се счита от Комисията за ключов елемент на структурните реформи в рамките на европейския семестър — годишния цикъл на координация на икономическите политики на равнището на Съюза; като има предвид, че независимостта на юристите е един от крайгълните камъни на свободното и демократично общество;
- О. като има предвид, че в насоките на генералния секретар на ООН за подхода на ООН към помощта в областта на правовата държава се препоръчва правовата държава да включва гражданите и гражданското общество, които допринасят за укрепването на тези принципи и за търсенето на отговорност от публичните длъжностни лица и институции;
- П. като има предвид, че проучването на Службата на ЕП за парламентарни изследвания, озаглавено „Цената на „отказа от Европа“ в областта на борбата с организираната престъпност и корупцията“ съдържа оценка, съгласно която интегрирането на съществуващите механизми на Съюза за мониторинг като Механизма за сътрудничество и проверка, Информационното табло в областта на правосъдието и докладите относно борбата с корупцията в една по-широка рамка за мониторинг в областта на правовата държава би довело до икономии на разходи в размер на 70 милиарда евро годишно;
- Р. като има предвид, че законодателната основа на демократичното и правното управление на Съюза не е толкова стабилна, колкото законодателната основа на икономическото му управление, като Съюзът не проявява същата безкомпромисност и твърдост по отношение на зачитането на основните си ценности, каквато проявява, когато следи за правилното прилагане на икономическите и фискалните си правила;
- С. като има предвид, че ако дадена държава кандидатка не се придържа към изискваните стандарти, ценности и демократични принципи, това води до забавяне на присъединяването ѝ към Съюза, докато тя не постигне изцяло тези

стандарти, а ако държава членка или институция на Съюза не отговаря на същите тези стандарти, последиците на практика са незначителни;

- Т. като има предвид, че по силата на член 2 от ДЕС и на принципа на лоялно сътрудничество, предвиден в член 4 от ДЕС, задълженията, на които държавите кандидатки подлежат съгласно критериите за присъединяване, продължават да се прилагат и след присъединяването им към Съюза, и като има предвид, че следователно не само новите, но и по-старите държави членки следва да се подлагат на редовна оценка с цел да се провери доколко техните законодателства и практики продължават да бъдат в съответствие с тези критерии и общите ценности, на които се основава Съюзът;
- У. като има предвид, че приблизително 8% от гражданите на Съюза принадлежат към национално малцинство и приблизително 10% говорят регионален или малцинствен език; като има предвид, че няма правна рамка на Съюза, която да гарантира техните права в качеството им на малцинство; като има предвид, че създаването на ефективен механизъм за мониторинг на техните права в Съюза е от изключително голямо значение; като има предвид, че съществува разлика между закрилата на малцинствата и политиките в областта на борбата срещу дискриминацията; като има предвид, че равното третиране е основно право на всички граждани, а не привилегия;
- Ф. като има предвид, че съгласуваността и последователността на вътрешната и външната политика в областта на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права е от ключово значение за доверието към Съюза;
- Х. като има предвид, че не съществуват много инструменти за гарантиране на съответствието на законодателните и изпълнителните политически решения на институциите на Съюза с основните принципи и ценностите на Съюза;
- Ц. като има предвид, че Съдът неотдавна постанови редица решения, с които обяви за недействителни определени законодателни актове на Съюза, решения на Комисията и законодателни практики, тъй като нарушават Хартата на основните права или противоречат на принципите на Договора относно прозрачността и достъпа до документи, но че в някои случаи институциите на Съюза не спазват в пълна степен буквата и духа на съдебните решения;
- Ч. като има предвид, че присъединяването на Съюза към ЕКПЧ е задължение по Договора съгласно член 6, параграф 2 от ДЕС;
- Ш. като има предвид, че насърчаването и защитата на плуралистичната демокрация, зачитането на правата на човека и основните свободи, принципите на правовата държава, политическото и правното сътрудничество, социалното сближаване и културният обмен заемат централно място в рамките на сътрудничеството между Съвета на Европа и Съюза;
- Щ. като има предвид, че необходимостта от по-ефективни и обвързващи механизми, които да гарантират пълното прилагане на принципите и ценностите на Договора, е призната от Съвета и от Комисията че във връзка с нея бяха предприети действия на практика, като Съветът създаде диалог относно принципите на

правовата държава, а Комисията — уредба на ЕС за укрепване на принципите на правовата държава;

- АА. като има предвид, че Съюзът разполага с множество инструменти и процеси за гарантиране на цялостното и правилно прилагане на принципите и ценностите на Договора, но че липсва своевременен и ефективен отговор от страна на институциите на Съюза; като има предвид, че съществуващите инструменти следва да се прилагат, оценяват и допълват в рамките на механизъм за принципите на правовата държава, за да бъдат целесъобразни и ефективни, а не да се възприемат като политически мотивирани или произволни или несправедливо насочени към определени държави;
- АБ. като има предвид, че броят на решенията на Съда, в които се цитира Хартата, се е увеличил от 43 през 2011 г. на 210 през 2014 г.;
- АВ. като има предвид, че съгласуваността между институциите и държавите членки по отношение на спазването на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права ще осигури очевидни ползи, като например по-евтини съдебни дела, по-голяма яснота за гражданите на Съюза и техните права, както и повече сигурност за държавите членки по отношение на прилагането;
- АГ. като има предвид, че правителствата на някои държави членки отричат, че отстояването на принципите и ценностите на Съюза е задължение по Договора или че Съюзът има правомощия да осигурява тяхното спазване;
- АД. като има предвид, че в ситуации, в които дадена държава членка вече не гарантира зачитането на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, или в случаи на нарушение на принципите на правовата държава Съюзът и неговите държави членки са задължени да защитават целостта и прилагането на Договорите и правата на всеки в рамките на своята юрисдикция;
- АЕ. като има предвид, че гражданското общество играе важна роля в изграждането и укрепването на демокрацията, мониторинга и ограничаването на властта на държавата и насърчаването на доброто управление, прозрачността, ефективността, откритостта, отзивчивостта и отчетността;
- АЖ. като има предвид, че принципът на субсидиарност не трябва да се използва като основание за отхвърляне на всяка намеса на Съюза, която цели да осигури зачитането от държавите членки на принципите и ценностите, предвидени в Договора;
- АЗ. като има предвид, че действията на Съюза за гарантиране на зачитането от страна на държавите членки и институциите на ценностите, на които се основава той и от които произтичат правата на европейците, са съществено условие за участието им в европейския проект;
- АИ. като има предвид, че текущият процес на европейска интеграция и неотдавнашните събития в някои държави членки показаха, че неспазването на принципите на правовата държава и основните свободи не се предотвратяват по надежден начин и че е необходимо да се преразгледат и интегрират съществуващите механизми, както и да се разработи ефективен механизъм за

коригиране на все още съществуващите пропуски и за гарантиране на това, че принципите и ценностите, заложи в Договора, се зачитат, защитават и насърчават в целия Съюз;

- АЙ. като има предвид, че следва да се създаде нов Пакт на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права; като има предвид, че този пакт следва да се основава на факти и да се характеризира с обективност, липса на външно влияние, по-конкретно на политическо влияние, недискриминация и извършване на оценките при равни условия, зачитане на принципите на субсидиарност, необходимост и пропорционалност, да се прилага както към държавите членки, така и към институциите на Съюза, и да се основава на степенуван подход, включващ както превантивни, така и корективни мерки;
- АК. като има предвид, че Пактът на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права следва да има за цел да предложи единна, съгласувана рамка, която да се опира на съществуващите инструменти и механизми и да ги включва в себе си, както и да преодолее все още съществуващите пропуски;
- АЛ. като има предвид, че създаването на Пакт на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права не засяга прякото прилагане на член 7, параграфи 1 и 2 от ДЕС;
1. Отправя препоръка, докато евентуално не бъде изменен Договорът, да се създаде всеобхватен механизъм на Съюза за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, който да обхваща всички съответни заинтересовани страни, и съответно отправя искане към Комисията да представи в срок до септември 2017 г. въз основа на член 295 от ДФЕС предложение за сключването на Пакт на Съюза за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права под формата на междуинституционално споразумение, в което да се определят редът и условията за улесняване на сътрудничеството между институциите на Съюза и държавите членки по силата на член 7 от ДЕС, като се интегрират, приведат в съответствие и допълнят съществуващите механизми, следвайки подробните препоръки, изложени в приложението, и предвиждайки възможността всички институции и органи на Съюза, които пожелаят това, да могат да се присъединят към този пакт;
 2. Приканва Комисията да проведе съдържателен диалог с гражданското общество, като гарантира, че неговият принос и неговата роля ще бъдат отразени в предложението за междуинституционално споразумение;
 3. Препоръчва по-специално Пактът на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права да включва превантивни и корективни елементи и да бъде насочен в еднаква степен към всички държави членки, както и към трите основни институции на Съюза, като същевременно се спазват принципите на субсидиарност, необходимост и пропорционалност;
 4. Счита, че Пактът на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, въпреки че основната му цел е да предотвратява и коригира нарушения на ценностите на Съюза, следва да съдържа и възможни санкции, които могат да имат ефективно възпиращо действие;

5. Счита, че заключенията и становищата на Агенцията на Европейския съюз за основните права, както и съдебната практика на Съда на Европейския съюз представляват добра основа за тълкуване на член 2 от ДЕС и на обхвата на правата, заложи в Хартата;
6. Припомня, че Комисията в качеството си на пазител на Договорите има задължението да следи и оценява правилното прилагане на правото на ЕС и спазването на принципите и целите, заложи в Договорите, от страна на държавите членки и всички институции и органи на Съюза; ето защо препоръчва тази задача на Комисията да се взема под внимание, когато се оценява спазването от нейна страна на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в рамките на политическия цикъл във връзка с демокрацията, принципите на правовата държава и основните права;
7. Призовава Комисията от 2018 г. нататък да обединява своите годишни тематични доклади в тази област, както и резултатите от съществуващите механизми за мониторинг и инструменти за периодична оценка, за да бъдат всички те представени едновременно, с цел да бъдат използвани в рамките на политическия цикъл във връзка с демокрацията, принципите на правовата държава и основните права;
8. Счита, че е важно да се насърчава постоянният диалог и да се полагат усилия за укрепване на консенсуса между Съюза и неговите държави членки с цел насърчване и защита на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права с оглед на гарантирането на общите ценности, заложи в Договорите и Хартата, по напълно прозрачен, обективен начин; изразява убеждението, че не може да се допуска какъвто и да е компромис по отношение на основните права и ценностите, заложи в Договорите и в Хартата;
9. Подчертава основната роля, която Парламента и националните парламенти следва да изпълняват при отчитането на напредъка и наблюдението на спазването на общите ценности на Съюза, предвидени в член 2 от ДЕС; изтъква ключовата роля на Парламента за провеждането на необходимите постоянни разисквания в рамките на общия консенсус в Съюза относно демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, като се вземат под внимание промените в нашето общество; счита, че прилагането на тези ценности и принципи трябва да се основава също и на ефективно наблюдение на спазването на основните права, гарантирани в Хартата;
10. Препоръчва във всички междупарламентарни разисквания относно демокрацията, принципите на правовата държава и основните права да участва и гражданското общество и счита, че гражданското участие и ролята на гражданското общество следва да се вземат под внимание като показател за демокрация;
11. Призовава Комисията да представи в срок до юни 2017 г. нов проект на споразумение за присъединяването на Съюза към Европейската конвенция за правата на човека, за да спазва своето задължение по член 6 от ДЕС, като има предвид Становище 2/13 на Съда на ЕС; призовава освен това Съвета на Европа да предостави възможността и трети страни да подпишат Европейската социална харта, така че Комисията да може да започне преговори за присъединяване на Съюза;

12. Приканва Европейския омбудсман, след като вземе предвид възгледите на обществеността, да подчертае и консолидира в специална глава като част от годишния си доклад случаи, препоръки и решения, свързани с основните права на гражданите, както и с принципите на демокрацията и правовата държава; приканва Комисията да анализира тези специални препоръки;
13. Призовава Комисията да предприеме мерки, за да гарантира в съответствие с член 47 от Хартата общия достъп до правна помощ за лицата и организациите, които са страни по спорове, свързани с нарушения на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права от страна на национални правителства или институции на Съюза, при необходимост допълвайки националните схеми и Директивата на Европейския парламент и на Съвета относно правната помощ за заподозрените или обвиняемите по наказателно производство и за издирваните лица по производство във връзка с европейската заповед за арест;
14. Посреща със задоволство реформата на Съда, чрез която броят на съдиите в Съда постепенно се увеличава с цел справяне с работното натоварване и намаляване на продължителността на производствата;
15. Препоръчва експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, предвидена в междуинституционалното споразумение, също да извърши оценка на достъпа до правосъдие на равнището на Съюза, включително на аспекти като независимостта и безпристрастността на съдилищата и съдиите, независимостта на юристите, правните норми, продължителността на съдебните спорове и размера на свързаните с тях разходи, целесъобразността и ефективността на системата за правна помощ, както и наличието на необходимите средства за нея, изпълнението на съдебните решения, обхвата на съдебния контрол и правната защита, с която разполагат гражданите, както и възможностите за трансгранична колективна защита; счита във връзка с това, че вниманието следва да се съсредоточи върху член 298, параграф 1 от ДФЕС и правото на гражданите на Съюза да имат открита, ефикасна и независима европейска администрация;
16. Призовава Комисията да работи съвместно с гражданското общество с оглед на разработването и провеждането на кампании за повишаване на осведомеността, с която да даде възможност на гражданите на Съюза и на лицата, които пребивават в него, да възприемат като изцяло свои правата, произтичащи от Договорите и Хартата (напр. свобода на изразяване на мнение, свобода на събранията, и правото на гражданите да избират и бъдат избирани), и с която да предостави по-специално информация относно правата на съдебна защита и възможностите във връзка със съдебни спорове в случаи, свързани с нарушения на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права от страна на националните правителства или институциите на Съюза;
17. Призовава за създаване на фонд за демокрацията, с цел организация, отпускаща безвъзмездни средства, да подпомага местните дейци, насърчаващи демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в ЕС;
18. Отбелязва, че ако Съюзът установява изисквания в международните си споразумения за защита и насърчаване на правата на човека, той трябва също така

да гарантира, че институциите и всички държави членки спазват принципите на правовата държава и основните права;

19. Препоръчва освен това Пактът на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права да включва редовно наблюдение на съвместимостта на ратифицираните от държавите членки и Съюза международни споразумения с първичното и вторичното право на Съюза;
20. Счита освен това, че ако в бъдеще се разгледа възможността за ново преразглеждане на Договора, биха могли да се предвидят следните промени:
 - член 2 от ДЕС и Хартата да се превърне в правно основание за законодателните мерки, приемани съгласно обикновената законодателна процедура;
 - да се даде възможност на националните съдилища съгласно член 2 от ДЕС и Хартата да сезират Съда с искове относно законосъобразността на действията на държавите членки;
 - да се преразгледа член 7 от ДЕС, за да се предвидят релевантни и приложими санкции срещу държавите членки, като се определят правата (освен правото на глас в Съвета) на извършилите нарушение държави членки, които могат да бъдат суспендирани, например финансови санкции или преустановяване на финансирането от страна на Съюза;
 - да се предостави възможност една трета от членовете на Европейския парламент да сезират Съда след приемането на законодателен акт на Съюза и преди прилагането му;
 - да се даде възможност на физическите и юридическите лица, които са пряко и индивидуално засегнати от дадено действие, да подадат иск в Съда на ЕС за предполагаеми нарушения на Хартата от страна на институция на съюза или на държава членка, като се изменят членове 258 и 259 от ДФЕС;
 - да се отмени член 51 от Хартата и тя да се преобразува в Съюзна харта на правата;
 - да се преразгледа изискването за единодушие в области, свързани със спазването, защитата и насърчаването на основните права, като например равенството и недискриминацията;
21. Потвърждава, че препоръките са в съответствие с основните права и принципа на субсидиарност;
22. Счита, че евентуалните финансови последици от исканите предложения за бюджета на Съюза следва да се покриват чрез наличните бюджетни средства; подчертава, че както за Съюза и неговите държави членки, така и за гражданите приемането и прилагането на тези предложения би могло да доведе до съществени икономии на разходи и време, би могло да способства за взаимното доверие и взаимното признаване на решенията и действията на държавите членки и на Съюза и съответно би могло да бъде от полза в икономическо и социално отношение;

23. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция, както и подробните препоръки, съдържащи се в приложението, на Комисията и на Съвета, както и на парламентите и правителствата на държавите членки и на Комитета на регионите с цел предаване на парламентите и съветите на поднационално равнище.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Подробни препоръки за проект на междуинституционално споразумение относно реда и условията на процедурите за мониторинг и последващи действия във връзка с положението с демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в държавите членки и институциите на ЕС

ПРОЕКТ НА МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СПОРАЗУМЕНИЕ

ПАКТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ДЕМОКРАЦИЯТА, ПРИНЦИПИТЕ НА ПРАВОВАТА ДЪРЖАВА И ОСНОВНИТЕ ПРАВА

Европейският парламент, Съветът на Европейския съюз и Европейската комисия:

като взеха предвид преамбюла на Договора за Европейския съюз (ДЕС), и по-специално второто, четвъртото, петото и седмото съображение от него,

като взеха предвид по-специално член 2, член 3, параграф 1, член 3, параграф 3, втора алинея и членове 6, 7 и 11 от ДЕС,

като взеха предвид членовете от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) относно спазването, насърчаването и защитата на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в Съюза, включително членове 70, 258, 259, 260, 263 и 265 от него,

като взеха предвид член 4, параграф 3 и член 5 от ДЕС, член 295 от ДФЕС, протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз и протокол № 2 относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, приложени към ДЕС и ДФЕС,

като взеха предвид Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата),

като взеха предвид Европейската социална харта на Съвета на Европа, и по-специално член Д от нея относно недопускането на дискриминация,

като взеха предвид критериите за присъединяване от Копенхаген и съвкупността от правила на Съюза — достиженията на правото на Европейския съюз, и по-специално глави 23 и 24 — които всяка държава кандидатка трябва да изпълни, ако желае да се присъедини към Съюза,

като взеха предвид Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), съдебната практика на Европейския съд по правата на човека, конвенциите, препоръките, резолюциите и докладите на Парламентарната асамблея, Комитета на министрите, комисаря за правата на човека и Венецианската комисия на Съвета на Европа,

като взеха предвид контролния списък на принципите на правовата държава, приет от Венецианската комисия на нейното 106-о пленарно заседание от 18 март 2016 г.,

като взеха предвид Меморандума за разбирателство между Съвета на Европа и Европейския съюз от 23 май 2007 г.,

като взеха предвид Рамковата конвенция на Съвета на Европа за защита на националните малцинства,

като взеха предвид Европейската харта за регионалните или малцинствените езици на Съвета на Европа,

като взеха предвид Всеобщата декларация за правата на човека,

като взеха предвид договорите на ООН за защита на правата на човека и основните свободи, както и съдебната практика на органите на ООН по договорите,

като взеха предвид публикациите на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), включително предложението за Европейска информационна система за основните права, представено в нейния документ със заглавие „Fundamental rights in the future of the European Union's Justice and Home Affairs“ (Основните права в рамките на бъдещата политика на Европейския съюз в областта на правосъдието и вътрешните работи) от 31 декември 2013 г.,

като взеха предвид подхода на ООН към помощта в областта на принципите на правовата държава от април 2008 г.,

като взеха предвид Целите на ООН за устойчиво развитие, и по-специално цел 16,

като взеха предвид двадесет и петия по ред шестмесечен доклад на Конференцията на комисиите по европейски въпроси (КОСАК): „Developments in European Union Procedures and Practices Relevant to Parliamentary Scrutiny“ (Развитие в процедурите и практиките на Европейския съюз, свързани с парламентарния контрол) от 18 май 2016 г.,

като взеха предвид писмото от 6 март 2013 г. на министрите на външните работи на Германия, Дания, Финландия и Нидерландия до председателя на Комисията,

като взеха предвид становището на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) от 8 април 2016 г. относно разработването на интегриран инструмент от обективни показатели в областта на основните права за измерване на съответствието с общите ценности, посочени в член 2 от ДЕС, въз основа на съществуващите източници на информация,

като взеха предвид нотата на италианското председателство от 15 ноември 2014 г., озаглавена „Гарантиране на спазването на принципите на правовата държава в Европейския съюз“,

като взеха предвид заключенията на Съвета и на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 16 декември 2014 г. относно гарантирането на спазването на принципите на правовата държава,

като взеха предвид насоките на Съвета относно методологичните стъпки, които следва да се предприемат с цел да се провери съвместимостта с основните права в рамките на подготвителните органи на Съвета, от 19 декември 2014 г.,

като взеха предвид първия и втория диалог в рамките на Съвета относно принципите на правовата държава, проведени по време на люксембургското и нидерландското председателство (на 17 ноември 2015 г. и 24 май 2016 г.),

като взеха предвид механизма за мониторинг и инструментите за периодична оценка, с които понастоящем разполага Комисията, включително Механизма за сътрудничество и проверка, Информационното табло на ЕС в областта на правосъдието, докладите относно борбата с корупцията и обсерваторията за медиите,

като взеха предвид съобщението на Комисията от 19 октомври 2010 г., озаглавено „Стратегия за ефективно прилагане на Хартата на основните права от Европейския съюз“,

като взеха предвид работния документ на службите на Комисията от 6 май 2011 г., озаглавен „Operational Guidance on taking account of Fundamental rights in Commission Impact Assessments“ (Оперативни насоки за вземане под внимание на основните права в изготвяните от Комисията оценки на въздействието),

като взеха предвид съобщението на Комисията от 19 март 2014 г., озаглавено „Нова уредба на ЕС за укрепване на принципите на правовата държава“,

като взеха предвид годишния колоквиум на Комисията относно основните права,

като взеха предвид Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество,

като взеха предвид резолюцията на Европейския парламент от 27 февруари 2014 г. относно положението на основните права в Европейския съюз (2012 г.)¹,

като взеха предвид резолюцията на Европейския парламент от 8 септември 2015 г. относно положението с основните права в Европейския съюз (2013—2014 г.)²,

- (1) като имат предвид, че съществува необходимост от механизъм за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, който да е обективен и безпристрастен, да се основава на фактите и да се прилага еднакво и справедливо за всички държави членки, както и за институциите на Съюза, и който да включва както превантивни, така и корективни мерки;
- (2) като имат предвид, че основната цел на този механизъм следва да бъде да предотвратява нарушенията и неспазването на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права и същевременно да осигурява необходимите инструменти за прилагане на практика на превантивните и на

¹ Приети текстове, P7_TA(2014)0173.

² Приети текстове, P8_TA(2015)0286.

корективните мерки по член 7 от ДЕС, както и на другите инструменти, предвидени в Договорите;

- (3) като имат предвид, че следва да се избягва ненужното създаване на нови структури или дублирането и че следва да се отдава предпочитание на интегрирането и включването на съществуващите инструменти;
- (4) като имат предвид, че изготвянето на определения, стандарти и целеви показатели относно демокрацията, принципите на правовата държава и основните права не е еднократно решение, а напротив — постоянен и интерактивен процес, основан на широки обществени дебати и консултация, редовно преразглеждане и споделяне на най-добри практики;
- (5) като имат предвид, че механизмът може да бъде ефективен единствено ако се ползва с широка подкрепа сред гражданите на Съюза и ако им предоставя възможност да се ангажират с този процес;
- (6) като имат предвид, че държавите членки носят основната отговорност за отстояването на общите стандарти, но че когато те не изпълняват тази отговорност, Съюзът е задължен да се намеси, за да защити своята конституционна основа и да осигури, че ценностите, посочени в член 2 от ДЕС и в Хартата, са гарантирани за всички граждани на Съюза и всички лица, пребиваващи в него, на цялата територия на Съюза;
- (7) като имат предвид, че е важно всички равнища на управление да работят в тясно сътрудничество помежду си в съответствие със своите правомощия и отговорности с цел установяване на ранен етап на евентуални системни заплахи за правовата държава и подобряване на защитата на принципите на правовата държава;
- (8) като имат предвид, че съществуват редица инструменти за справяне с риска от тежко нарушение на ценностите на Съюза, но че е необходимо да се разработят ясни и обективни целеви показатели, за да могат тези инструменти да бъдат ефективни и да имат възпиращ ефект в достатъчна степен, за да предотвратяват нарушенията на принципите на правовата държава и основните права; като имат предвид, че Съюзът не разполага с правно обвързващ механизъм за редовен мониторинг на спазване от страна на държавите членки и институциите на Съюза на ценностите и основните права на Съюза;
- (9) като имат предвид, че в съответствие с член 295 от ДФЕС в настоящото междуинституционално споразумение се определят редът и условията за сътрудничество между Европейския парламент, Съвета и Комисията и че в съответствие с член 13, параграф 2 от ДЕС тези институции действат в кръга на правомощията, които са им предоставени с Договорите, в съответствие с процедурите, условията и целите, предвидени в тях; като имат предвид, че междуинституционалното споразумение не накърнява прерогативите на Съда по отношение на автентичното тълкуване на правото на Съюза,

СЕ ДОГОВОРИХА, КАКТО СЛЕДВА:

Основните ценности и основополагащите принципи на Съюза, а именно демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, се отстояват в целия Съюз чрез Пакт на Съюза за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, който предвижда определянето, разработването, мониторинга и прилагането на тези ценности и принципи и който е насочен както към държавите членки, така и към институциите на Съюза.

Член 2

Пактът на ЕС за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права се състои от:

- годишен доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права (европейски доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права), съдържащ специфични за всяка държава препоръки, като в него са отразени докладите на Агенцията на ЕС за основните права, Съвета на Европа и други съответни органи, извършващи дейност в тази област;
- ежегодни междупарламентарни разисквания въз основа на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права;
- договорености за справяне с евентуалните рискове и нарушения, както се предвижда в Договорите, включително активиране на превантивните или корективните мерки по член 7 от ДЕС;
- политически цикъл във връзка с демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в институциите на Европейския съюз.

Член 3

Обхватът на Пакта на Съюза за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права се разширява, така че в него да се включат уредбата на Комисията за принципите на правовата държава и диалогът на Съвета относно принципите на правовата държава под формата на единен инструмент на Съюза.

Член 4

Европейският доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права относно състоянието на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в държавите членки се изготвя от Комисията, която се консултира с експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, посочена в член 8. Комисията представя европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права на Европейския парламент, на Съвета и на националните парламенти. Европейският доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права се предоставя на разположение на обществеността.

Европейският доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права съдържа обща част, както и специфични за всяка държава препоръки.

Ако Комисията не приеме своевременно европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, включително специфичните за

всяка държава препоръки, компетентната комисия на Европейския парламент може официално да поиска от Комисията да обясни забавянето и да приеме доклада незабавно, с цел да избегне всякакво допълнително отлагане.

Член 5

Европейският доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права включва и допълва съществуващите инструменти, сред които информационното табло на ЕС в областта на правосъдието, обсерваторията за плурализма на медиите, доклада за борбата с корупцията и процедурите за партньорска оценка, основаващи се на член 70 от ДФЕС, и заменя Механизма за сътрудничество и проверка за България и Румъния.

Член 6

Европейският доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права се съставя чрез използване на различни източници и на съществуващите инструменти с цел оценка, докладване и мониторинг на дейностите на държавите членки, включително:

- констатации на компетентните органи на държавите членки по отношение на спазването на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права;
- Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), и по-специално нейния инструмент EFRIS (Европейска информационна система за основните права);
- други специализирани агенции на Съюза, и по-специално Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД), Европейския институт за равенство между половете (EIGE), Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) и Евростат;
- експерти, представители на академичната общност, организации на гражданското общество, професионални и браншови сдружения на, например, съдии, юристи и журналисти;
- съществуващи индекси и целеви показатели, разработени от международни организации и НПО;
- Съвета на Европа, по-конкретно Венецианската комисия, Групата държави срещу корупцията (GRECO) и Конгреса на местните и регионалните власти на Съвета на Европа, както и Европейската комисия за ефикасност на правосъдието (CEPEJ);
- международни организации като Организацията на обединените нации, Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР);
- съдебната практика на Съда на Европейския съюз, Европейския съд по правата на човека и други международни съдилища, трибунали и органи по различни договори;

- всички резолюции или други документи на Европейския парламент в тази област, включително неговия годишен доклад за състоянието на основните права в Съюза;
- приноса от институциите на Съюза.

Всички материали от източниците, посочени в настоящия член, както и проектът на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, изготвен от експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, включително специфичните за всяка държава препоръки, се предоставят на разположение на обществеността на уебсайта на Комисията.

Член 7

Европейският доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права се представя в хармонизиран формат и се придружава от специфични за всяка държава препоръки, като при изготвянето му се отделя особено внимание на следните аспекти:

- разделение на властите;
- безпристрастен характер на държавата;
- обратимост на политическите решения след изборите;
- наличие на механизми за взаимозависимост и взаимоограничаване на институциите, които гарантират, че безпристрастието на държавата не се поставя под въпрос;
- постоянен характер на държавата и институциите, основаващ се на неотменимостта на конституцията;
- свобода и плюрализъм на медиите;
- свобода на изразяване на мнение и свобода на събранията;
- насърчаване на гражданското пространство и ефективни механизми за граждански диалог;
- право на гражданите да избират и да бъдат избирани в избори и демокрация на участието;
- почтеност и липса на корупция;
- прозрачност и отчетност;
- законност;
- правна сигурност;
- предотвратяване на злоупотребата с власт или на неправомерното използване на власт;

- равенство пред закона и недискриминация;
- достъп до правосъдие: независимост и безпристрастност, справедлив съдебен процес, конституционно правосъдие (когато е приложимо), независимост на юристите;
- специфични предизвикателства, свързани с принципите на правовата държава: корупция, конфликти на интереси, събиране на лични данни и наблюдение;
- дялове I—IV от Хартата;
- Европейската конвенция за правата на човека и протоколите към нея.

Член 8

Оценката на състоянието на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в държавите членки, както и проектите на специфичните за всяка държава препоръки, се изготвят от представителна група от независими експерти („експертна група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права“) въз основа на количествен и качествен преглед на наличните данни и информация.

8.1. Експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права се състои от следните членове:

- по един независим експерт от всяка държава членка, назначен от националния парламент на съответната държава; който е квалифициран съдия от националните конституционни или върховни съдилища и понастоящем не изпълняват активно служебните си функции;
- десет допълнителни експерти, назначени от Европейския парламент с мнозинство от две трети и избрани от списък с експерти, номинирани от:
 - i) Федерацията на Асоциацията на европейските академии (ALLEA);
 - ii) Европейската мрежа на националните институции за правата на човека (ENNHRI);
 - iii) Съвета на Европа, включително Венецианската комисия, Групата държави срещу корупцията (GRECO) и комисаря на Съвета на Европа за правата на човек;
 - iv) Европейската комисия за ефективност на правосъдието (CEPEJ) и Съвета на адвокатските колегии от Европейския съюз (CCBE);
 - v) ООН, ОССЕ и ОИСР.

8.2. Експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права избира председател измежду своите членове.

8.3. За да се улесни изготвянето на проекта на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права и на проектите на

специфичните за всяка държава препоръки, Комисията осигурява секретариат за експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, който да спомага за нейното ефективно функциониране, по-специално чрез събиране на данни и източници на информация, които се преглеждат и оценяват, и чрез предоставяне на административна подкрепа по време на процеса на изготвяне на проектите.

Член 9

Експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права извършва оценка на всяка от държавите членки във връзка с аспектите по член 7 и посочва евентуалните рискове и нарушения. Тази оценка се извършва на анонимна и независима основа от всеки от членовете на експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, с цел да се гарантира независимостта на експертната група, както и обективността на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права. Членовете на експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права обаче могат да се консултират помежду си с оглед на обсъждането на методите и съгласуваните стандарти.

Методите за извършването на оценката се преразглеждат ежегодно от експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права и при необходимост се доразвиват, усъвършенстват, допълват и изменят по общо съгласие на Европейския парламент, Съвета и Комисията след консултация с националните парламенти и гражданското общество.

Член 10

Приемането на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права от Комисията бележи началото на междупарламентарните разисквания и разискванията в Съвета, чиято цел е да се предприемат действия във връзка с резултатите от европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права и специфичните за всяка държава препоръки чрез следните стъпки:

- Европейският парламент организира междупарламентарни разисквания въз основа на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права и приема резолюция. Тези разисквания се организират по такъв начин, че в техните рамки да се определят целеви показатели и цели, които трябва да бъдат постигнати, и да се осигурят средства за оценяване на промените всяка поредна година в рамките на съществуващия консенсус в Съюза относно демокрацията, принципите на правовата държава и основните права; съответните процедури следва да се ускорят, за да се осигурят такива средства, които не само ще предоставят възможност за незабавно и ефективно наблюдение на годишните промени, но също така гарантира спазването на ангажиментите от страна на всички заинтересовани страни;
- ежегодните парламентарни разисквания са част от многогодишния структуриран диалог между Европейския парламент, Съвета, Комисията и националните парламенти, в който участват също гражданското общество, Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) и Съвета на Европа;

- Съветът провежда ежегодни разисквания, които представляват продължение на диалога относно принципите на правовата държава и се основават на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, и приема заключения на Съвета, в които приканва националните парламенти да представят отговор на европейския доклад, предложения или реформи;
 - въз основа на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права Комисията може да реши да образува производство за „системно нарушение“ съгласно член 2 от ДЕС и член 258 от ДФЕС, като обедини няколко производства за установяване на нарушение;
 - въз основа на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права Комисията, след като се запознае със заключенията на Европейския парламент и на Съвета, може да реши да представи предложение за оценка на прилагането от страна на държавите членки на политиките на Съюза, свързани с пространството на свобода, сигурност и правосъдие съгласно член 70 от ДФЕС.
- 10.1 Въз основа на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, ако дадена държава членка отговаря на изискванията по всички аспекти, посочени в член 7, не е необходимо да се предприемат допълнителни действия.
- 10.2 Въз основа на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, ако дадена държава членка не отговаря на изискванията по един или повече от аспектите, посочени в член 7, Комисията своевременно открива диалог с тази държава членка, като взема предвид специфичните за тази държава препоръки.
- 10.2.1 Ако в специфичната за дадена държава членка препоръка експертната група заявява, че е налице явен риск от тежко нарушение на ценностите, посочени в член 2 от ДЕС, и че има достатъчно основания за позоваване на член 7, параграф 1 от ДЕС, Европейският парламент, Съветът и Комисията своевременно и поотделно обсъждат въпроса и приемат мотивирано решение, което се оповестява.
- 10.3 Въз основа на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, ако в специфичната за дадена държава членка препоръка експертната група заявява, че е налице тежко и продължаващо нарушение — т.е. нарушение, което се задълбочава или остава непроменено в продължение на най-малко две години — на ценностите, посочени в член 2 от ДЕС, и че има достатъчно основания за позоваване на член 7, параграф 2 от ДЕС, Европейският парламент, Съветът и Комисията своевременно и поотделно обсъждат въпроса и всяка институция приема мотивирано решение, което се оповестява.

Член 11

Основните права се включват в оценката на въздействието за всички законодателни предложения на Комисията в съответствие с член 25 от Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество.

Експертната група по въпросите на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права, посочена в член 8, извършва оценка на съблюдаването от Европейския парламент, Съвета и Комисията на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права.

Член 12

Създава се междуинституционална работна група за оценка на въздействието („работна група“) с цел подобряване на междуинституционалното сътрудничество по отношение на оценките на въздействието и създаване на култура на съблюдаване на основните права и принципите на правовата държава. Работната група се консултира с националните експерти на ранен етап с оглед на по-ефективното предвиждане на предизвикателствата, свързани с прилагането в държавите членки, и на преодоляването на разликите в тълкуването и възприятието от различните институции на Съюза на въздействието на основните права и принципите на правовата държава върху правните актове на Съюза. Дейността на работната група се основава на насоките на Съюза относно методологичните стъпки, които следва да се предприемат с цел да се провери съвместимостта с основните права в рамките на подготвителните органи на Съвета, на стратегията на Комисията за ефективно прилагане на Хартата на основните права от Европейския съюз, на оперативните насоки на Комисията за вземане под внимание на основните права в изготвяните от Комисията оценки на въздействието, на инструмент № 24 от Инструментариума за по-добро регулиране и на член 38 от Правилника за дейността на Европейския парламент, с цел да се гарантира спазването и насърчаването на демокрацията, принципите на правовата държава и основните права.

Член 13

Следните годишни доклади на Европейския парламент, Съвета и Комисията, отнасящи се до изпълнението и спазването на принципите на правовата държава и основните права от страна на институциите на Съюза, се представят успоредно с годишния политически цикъл във връзка с демокрацията, принципите на правовата държава и основните права в рамките на европейския доклад за демокрацията, принципите на правовата държава и основните права:

- годишен доклад относно прилагането на Хартата;
- годишен доклад относно прилагането на правото на ЕС;
- годишен доклад относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета¹.

¹ Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 г. относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43).

Член 14

Настоящото споразумение влиза в сила на ...

Съставено в ...

За Европейския парламент

Председател

За Съвета на Европейския съюз

Председател

За Европейската комисия

Председател